

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - HELSINKI
Puhelin (vaihte) 64 25 11 Postisiirto 120811
Liikepankit Osuuskassat Säästöpankit tili 5041

Yleiskirje n:o 2/63

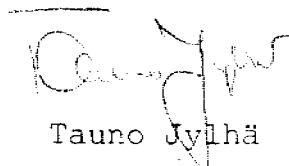
24.1.1963

Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa
harjoittaville eläkelaitoksille sekä työ-
eläkekassoille

Asia: vähimmäisturvaa vastaavan
vapaakirjan ehdot ja pe-
rusteet

Sosiaaliministeriö on Eläketurvakeskuksen esityksestä
28.12.1962 vahvistanut työntekijäin eläkeasetuksen 8 §:ssä tarkoitetut
kaikille eläkelaitoksille yhteiset vähimmäisturvaa vastaavan vapaakir-
jan ehdot ja perusteet. Nämä ehdot ja perusteet lähetetään eläkelaitok-
sille oheisina.

ELÄKETURVAKESKUS

Tauno Jylhä

Markku Kaikkonen

Työntekijäin eläkeasetuksen 8 §:ssä tar-
koitetut vähimmäisturvaa vastaavan
V A P A A K I R J A N E H D O T J A P E R U S T E E T
(Sosiaaliministeriön 28.12.1962 vahvistamat)

SOVELTAMISALUE

1 §.

Näitä ehtoja ja perusteita sovelletaan vapaakirjaan, joka perustuu työntekijäin eläkelain mukaiseen vähimmäiseläketurvajärjestelyyn. Tällöin kuitenkin eläkeikä voi olla 65 vuodesta poikkeava ja työkyvyttömyyseläkkeen saamisen ehdot lain vähimmäisvaatimuksia auliimmat.

Näitä ehtoja ja perusteita sovelletaan edellisessä momentissa tarkoitettuun vähimmäiseläketurvajärjestelyyn myös niissä tapauksissa, joissa eläketurvan ehtoihin sisältyy määräys, jonka mukaan eläkkeensaajan työnantajalta tai tämän liikkeen tai muun toiminnan yhteyteen perustetusta eläkejärjestelmästä saamaa muuta kuin työntekijäin eläkelain tarkoittamaa eläkettä sanotun lain 8 §:n 1 momentin säännöksestä poiketen ei oteta huomioon työntekijäin eläkelain mukaista eläkettä vähentävänä eränä.

Niinikään noudatetaan näitä ehtoja ja perusteita soveltuvin osin myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkeasetuksen 10 §:ssä tarkoitettuun vapaakirjaan.

VAPAAKIRJA

2 §.

Työntekijän oikeus vastaiseen eläkkeeseen sellaisen työsuhteen perusteella, joka päättyy hänen olematta välittömästi oikeutettu eläkkeeseen, toteutetaan muodostamalla tätä etuutta vastaava vapaakirja.

ELÄKEOIKEUS

3 §.

Työntekijällä on vapaakirjan perusteella oikeus saada

1) vanhuuseläkettä täytettyään 65 vuotta, edellyttäen, että hän ei enää ole työntekijäin eläkelain alaisessa työsuhteessa ja

2) työkyvyttömyyseläkettä työntekijäin eläkelain 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaisesti, ei kuitenkaan silloin, kun hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke työntekijäin eläkelain 6 §:n 3 momenttia soveltaen tai lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momenttia soveltaen.

Jos työntekijä myöhemmin menee uudelleen työntekijäin eläkelain tai lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain alaiseen työsuhteeseen ja saa sen johdosta, uudelleen vapaakirjaa saamatta, eläkkeen muussa iässä tai muiden ehtojen mukaisesti tahi jos hän saa eläkkeen hänelle myönnetyn vapaaehtoisen jatkovakuutuksen perusteella, määräytyy hänen oikeutensa saada eläkettä vapaakirjan perusteella näiden ehtojen mukaisesti.

4 §.

Työkyvyttömyyseläkkeen saajan täyttäessä edellisessä pykälässä tarkoitettun vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän muuttuu hänen eläkkeensä vanhuuseläkkeeksi.

ELÄKKEEN SUURJUUS

5 §.

Vapaakirjan eläkkeen määrä on, ellei seuraavasta muuta johdu, jokaiselta eläkkeeseen oikeuttavalta kuukaudelta niin monta prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta kuin eläketurvan ehdoista seuraa.

Jos työsuhteeseen liittyvien eläketurvan ehtojen mukaan eläkeikä on 65 vuodesta poikkeava, kerrotaan edellisessä momentissa tarkoitettu eläkkeen määrä vapaakirjaa muodostettaessa seuraavasta taulukosta tämän eläkeiän kohdalta saatavalla luvulla:

eläkeikä	kerroin	eläkeikä	kerroin
50	3.45	63	1.21
51	3.21	64	1.10
52	2.99	65	1.00
53	2.78	66	0.90
54	2.58	67	0.81
55	2.39	68	0.73
56	2.21	69	0.65
57	2.04	70	0.58
58	1.88		
59	1.73		
60	1.59		
61	1.46		
62	1.33		

Kun oikeus vapaakirjan perusteella suoritettavan vanhuuseläkkeen saamiseen syntyy jossakin muussa kuin 65 vuoden iässä, muutetaan edellä esitetyllä tavalla laskettu eläkkeen määrä jakamalla se tätä ikää vastaavalla edellisen taulukon kertoimella. Ikä määrätään kuukauden tarkkuudella ja taulukon kertoimet lasketaan suoraviivaista

interpolatiota käyttäen tätä ikää vastaaviksi kahden desimaalin tarkkuudella. Iän ollessa yli 70 vuotta käytetään kuitenkin 70 vuoden ikää vastaavaa arvoa.

Vapaakirjan perusteella maksettavan työkyvyttömyyseläkkeen määrä lasketaan aina tämän pykälän 1 momentin mukaan.

6 §.

Näiden ehtojen 5 §:n 2-3 momentin määräyksiin perustuva eläkkeen korotus jätetään huomioonottamatta työntekijäin eläkelain 5 §:ä ja 8 §:n 1 momenttia sovellettaessa.

Jos työsuhteeseen liittyvän eläketurvan ehtoihin sisältyy näiden vapaakirjan ehtojen 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräys, sovelletaan tätä määräystä myös vapaakirjan perusteella maksettavaan eläkkeeseen.

Kansaneläkkeenä otetaan työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 mom. sovellettaessa huomioon kansaneläkelain 26 §:n 1 momentin mukainen perusosa sekä eläkkeensaajan osalta, jonka aviopuoliso saa kansaneläkettä, neljä viidettä osaa hänen asuinkuntaansa vastaavan mainitun lain 27 §:n 1 momentin mukaisen täysimääräisen tukiosan määrästä ja muun eläkkeensaajan osalta mainittu tukiosa kokonaan.

TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEEN EPÄÄMINEN TAI VÄHENTÄMINEN

7 §.

Työkyvyttömyyseläke on evättävä tai sitä vähennettävä, jos työntekijä on aiheuttanut työkyvyttömyytensä tahallaan.

Työkyvyttömyyseläkettä voidaan vähentää, jos työntekijä on aiheuttanut työkyvyttömyytensä törkeällä tuottamuksella tai saanut sairautensa, vikansa tai vammansa rikollisella teolla taikka jos hän ei ole ilman hyväksyttävää syytä suostunut eläkelaitoksen määräämään

ja kustannettavaan tutkimukseen tai lääkärin määräämään hoitoon, hen-
genvaaralliseksi katsottavaa tutkimus- tai hoitotoimenpidettä lukuun-
ottamatta, taikka jos hän on ilman pätevää syytä kieltäytynyt työ-
huollosta tai koulutuksesta.

ELÄKKEEN SUORITTAMINEN

8 §.

Vanhuuseläkettä suoritetaan sitä seuraavan kuukauden alusta,
jona työntekijä on tullut oikeutetuksi vanhuuseläkkeen saamiseen.

Työkyvyttömyyseläkkeen suorittaminen alkaa siitä ajankoh-
dasta, mistä lukien työntekijälle on myönnetty sairauden, vian tai
vamman perusteella kansaneläke.

Eläkettä ei ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti pi-
temmältä kuin vuoden ajalta ennen hakemuksen tekemistä.

Jollei erääntyttä eläkettä ole nostettu kolmen vuoden ku-
luessa siitä, kun eläkkeeseen oikeutettu sai tietää, että eläke oli
nostettavissa, tai kymmenen vuoden kuluessa eläkkeen erääntymispäi-
västä, on oikeus tähän eläke-erään menetetty.

Erääntyneelle eläke-erälle ei suoriteta korkoa.

9 §.

Eläkkeen saajan on vaadittaessa esitettävä selvitys siitä,
että edellytykset eläkkeen saamiseen edelleen ovat olemassa. Eläk-
keen suorittaminen voidaan keskeyttää kunnes selvitys on toimitettu.

10 §.

Jos eläkkeensaaja joutuu rangaistuslaitokseen vapausrangais-
tusta kärsimään taikka pakkolaitokseen tai pakkotyölaitokseen, voi-
daan eläke siltä ajalta, jonka laitoksessaolo kestää, asianomaisen
sosiaalilautakunnan esityksestä maksaa lautakunnalle käytettäväksi

eläkkeensaajan ja hänen huollettavinaan olevien niiden omaisten vastaiseen huoltoon, joista hän lain mukaan on velvollinen pitämään huolta.

ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

11 §.

Millöin työntekijälle myönnetään työkyvyttömyyseläke työntekijäin eläkelain 6 §:n 3 momenttia tai lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momenttia soveltaen, lasketaan se eläkkeen osa, joka muussa tapauksessa olisi perustunut vapaakirjaan, näiden ehtojen 5 ja 6 §:issä määrättyllä tavalla.